

Beleid 'Veilige kerk'

PROTESTANTSE GEMEENTE TE EIBERGEN-REKKEN

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
1. Continue dialoog over veilige gemeente	3
1.1 Gemeenschappelijke verantwoordelijkheid	3
1.2 Reguliere aandacht voor het thema.....	3
1.3 Ondersteuning van gespreksvoering	3
1.4 Veiligheid als thema in de catechese en het jeugdwerk.....	3
2. Vertrouwenspersonen.....	4
2.1 Aanstelling van vertrouwenspersonen	4
2.2 Onafhankelijke positie.....	4
2.3 Bereikbaarheid en bekendheid.....	4
2.4 Taken en grenzen	4
2.5 Deskundigheid en toerusting.....	5
2.6 Ondersteuning en aanspreekbaarheid	5
3. Communicatie	6
3.1 Transparante informatievoorziening	6
3.2 Integratie in bestaande communicatiekanalen.....	6
3.3 Communicatie bij signalen of meldingen	6
3.4 Aanspreekbaarheid en uitnodiging tot gesprek	6
3.5 Verantwoordelijkheid bij de kerkenraad	6
4. Gedragscode	7

Inleiding

De Protestantse Kerk in Nederland wil een veilige kerk zijn: een gemeenschap waarin mensen in vrijheid en vertrouwen samenkomen om hun geloof te beleven. In zo'n gemeenschap is geen plaats voor grensoverschrijdend gedrag, machtsmisbruik of situaties waarin mensen zich onveilig voelen. Als Protestantse Gemeente Eibergen-Rekken onderschrijven wij dit uitgangspunt van harte. Wij willen actief bijdragen aan een veilige en respectvolle omgeving voor ieder gemeentelid, vrijwilliger, ambtsdrager, medewerker en bezoeker.

Een veilige gemeente maken we samen. Dat vraagt om bewustwording, openheid en afspraken over hoe we met elkaar omgaan. Daarom hebben we binnen onze gemeente het beleid 'Veilige Kerk' opgesteld, dat concrete maatregelen bevat om een sociaal veilige omgeving te waarborgen. Een belangrijk onderdeel daarvan is de gedragscode die geldt voor alle vrijwilligers en kerkelijk medewerkers. Deze gedragscode is bedoeld ter bescherming van álle leden van onze gemeenschap, en dus óók ter bescherming van de vrijwilligers zelf. We spreken hierin met elkaar af wat we als aanvaardbaar gedrag zien, en waarop we elkaar kunnen aanspreken.

De gedragscode is van toepassing op alle werkzaamheden binnen onze gemeente en diaconie, ongeacht de aard of omvang van de taak. Bij benoeming of aanstelling wordt de gedragscode aan de vrijwilliger overhandigd en besproken. Daarbij wordt ook uitleg gegeven over het bredere beleid 'Veilige Kerk'. De vrijwilliger verklaart zich akkoord met de inhoud van deze gedragscode en het preventiebeleid door middel van ondertekening of schriftelijke bevestiging per e-mail.

Met dit beleid en deze afspraken geven wij gehoor aan de richtlijnen van de Protestantse Kerk in Nederland, zoals verwoord in de Generale Regeling 16 'Veilige Gemeente'. Deze regeling verplicht kerkenraden onder meer om:

- het gesprek over veiligheid in de gemeente te stimuleren;
- een gedragscode vast te stellen;
- te zorgen voor het aanvragen van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) waar nodig;
- vertrouwenspersonen aan te stellen;
- en de gemeente actief te informeren over dit beleid.

Wij geloven dat openheid, zorgvuldigheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid bijdragen aan een gemeenschap waarin ieder zich gekend, veilig en vrij mag weten. Dat is ons uitgangspunt. Daarom zetten wij ons als gemeente en kerkenraad bewust en zichtbaar in voor een veilige kerk.

1. Continue dialoog over veilige gemeente

Een veilige gemeente begint bij het gesprek. De dialoog over wat veiligheid betekent binnen onze geloofsgemeenschap is essentieel om bewustwording te bevorderen, grenzen bespreekbaar te maken en gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor een sociaal veilige omgeving. Binnen onze gemeente willen wij deze dialoog actief stimuleren en structureel onderdeel maken van ons gemeenteleven.

1.1 Gemeenschappelijke verantwoordelijkheid

Iedereen draagt bij aan een veilige kerk: ambtsdragers, vrijwilligers, leden, gasten, jongeren en ouderen. Daarom is het belangrijk dat veiligheid regelmatig onderwerp van gesprek is in kringen, commissies, jeugdgroepen, vergaderingen en erediensten. Het creëren van een open cultuur waarin zorgen gedeeld kunnen worden, begint bij het voorbeeldgedrag van leidinggevend en gespreksleiders.

1.2 Reguliere aandacht voor het thema

De kerkenraad zorgt ervoor dat het thema 'Veilige gemeente' jaarlijks geagendeerd wordt in de kerkenraad zelf én binnen andere geledingen van de gemeente (zoals taakgroepen, jeugdleiding, diaconie, pastoraat). Ook wordt in het jaarplan van de gemeente ruimte gemaakt voor het organiseren van een moment van bezinning, toerusting of ontmoeting rondom dit thema.

1.3 Ondersteuning van gespreksvoering

De gemeente stelt materiaal beschikbaar om het gesprek over sociale veiligheid te faciliteren, bijvoorbeeld door gebruik te maken van werkvormen, gespreksvragen of filmpjes vanuit de landelijke Protestantse Kerk. De vertrouwenspersonen kunnen hierbij een stimulerende en ondersteunende rol vervullen.

1.4 Veiligheid als thema in de catechese en het jeugdwerk

Met name voor kinderen en jongeren is het belangrijk dat zij leren wat veilig gedrag is, dat hun grenzen gerespecteerd worden, en dat ze weten bij wie ze terechtkunnen als iets niet goed voelt. Binnen catechese, clubs en jeugdgroepen krijgt het thema op passende wijze aandacht, in samenwerking met jeugdleiding en ouders.

2. Vertrouwenspersonen

Een specifiek onderdeel van het preventiebeleid is het beschikbaar stellen van onafhankelijke en toegankelijke vertrouwenspersonen. Zij vormen een laagdrempelig aanspreekpunt voor iedereen binnen de gemeente die een vraag of melding heeft over (vermoedens van) grensoverschrijdend gedrag, ongewenste omgangsvormen of onveilige situaties. Vertrouwenspersonen dragen bij aan het vergroten van sociale veiligheid, het bespreekbaar maken van moeilijke onderwerpen en het bieden van eerste opvang en richting aan mensen met zorgen of klachten.

Wij hanteren de volgende uitgangspunten met betrekking tot vertrouwenspersonen:

2.1 Aanstelling van vertrouwenspersonen

De kerkenraad stelt ten minste twee vertrouwenspersonen aan, bij voorkeur een man en een vrouw. Dit biedt keuzemogelijkheid voor wie contact wil opnemen. Vertrouwenspersonen worden benoemd voor een periode van vier jaar, met mogelijkheid tot verlenging. De kerkenraad heeft de voorkeur voor interne invulling van de rol van vertrouwenspersoon of in samenwerking met buurgemeenten. Blijkt dat niet mogelijk te zijn, dan kan de kerkenraad een externe (betaalde) vertrouwenspersoon aanstellen.

2.2 Onafhankelijke positie

Vertrouwenspersonen vervullen hun taak onafhankelijk van de kerkenraad en andere bestuursorganen. Zij zijn geen lid van de kerkenraad en hebben geen rol in formele besluitvorming over meldingen of sancties. De vertrouwelijkheid en autonomie van de vertrouwenspersonen worden gerespecteerd.

2.3 Bereikbaarheid en bekendheid

De namen, contactgegevens en beschikbaarheid van de vertrouwenspersonen worden actief gecommuniceerd via de website, in het kerkblad en bij aanvang van kerkelijke activiteiten (zoals startzondag of jeugdseizoen). Ook in gesprekken met nieuwe vrijwilligers wordt de rol van vertrouwenspersonen toegelicht.

2.4 Taken en grenzen

Vertrouwenspersonen:

- zijn beschikbaar voor eerste opvang en begeleiding bij zorgen of meldingen;
- luisteren zonder oordeel, verhelderen de hulpvraag en bespreken mogelijke vervolgstappen;
- verwijzen zo nodig door naar externe hulp of het meldpunt van de landelijke kerk;
- brengen geen informatie over naar derden zonder toestemming van de melder (tenzij sprake is van acuut gevaar of wettelijke meldplicht);

- geven op verzoek van de kerkenraad of op eigen initiatief jaarlijks een geanonimiseerde terugkoppeling van hun werkzaamheden (zonder vertrouwelijke inhoud).

2.5 Deskundigheid en toerusting

Vertrouwenspersonen volgen bij aanvang van hun taak een basisopleiding, bijvoorbeeld via het aanbod van de Protestantse Kerk in Nederland. Daarnaast krijgen zij gelegenheid om hun deskundigheid op peil te houden door bijscholing of intervisie. De kerkenraad ondersteunt dit actief en stelt hiervoor ook budget beschikbaar in de begroting.

2.6 Ondersteuning en aanspreekbaarheid

De vertrouwenspersonen worden binnen de gemeente aangemoedigd om zichtbaar en aanspreekbaar te zijn. Tegelijk waarborgen we hun bescherming en privacy. Vertrouwenspersonen worden periodiek uitgenodigd voor overleg met het moderamen van de kerkenraad, met als doel goede afstemming over randvoorwaarden en beleid, zonder afbreuk te doen aan hun vertrouwelijke rol.

3. Communicatie

Openheid, duidelijkheid en bereikbaarheid dragen bij aan het vertrouwen binnen de gemeente en maken het thema sociale veiligheid bespreekbaar en zichtbaar. De kerkenraad streeft naar een transparante en toegankelijke communicatie over het beleid, de afspraken en de personen die hierin een rol spelen. Daarmee willen we bijdragen aan een cultuur waarin iedereen zich veilig weet en waarin signalen en zorgen op tijd worden gedeeld.

De volgende uitgangspunten zijn in het preventiebeleid leidend voor de communicatie:

3.1 Transparante informatievoorziening

De gemeente wordt actief geïnformeerd over het bestaan, de inhoud en het doel van het preventiebeleid 'Veilige kerk'. Daarbij wordt uitleg gegeven over de gedragscode, de rol van vertrouwenspersonen, het belang van preventie en de wijze waarop meldingen kunnen worden gedaan. Deze informatie is voor iedereen toegankelijk via de website en het kerkblad.

3.2 Integratie in bestaande communicatiekanalen

Het thema 'Veilige Kerk' krijgt een vaste plaats in bestaande communicatiekanalen van de gemeente. Onder andere door jaarlijkse berichtgeving in het kerkblad of de nieuwsbrief, een vaste pagina op de gemeentelijke website, het opnemen van een korte uitleg in het informatiepakket voor nieuwe leden en vrijwilligers en aandacht in het jaarverslag van de kerkenraad.

3.3 Communicatie bij signalen of meldingen

Wanneer zich een melding of zorg voordoet die de veiligheid binnen de gemeente raakt, wordt hierover – met inachtneming van de vertrouwelijkheid en privacy – op zorgvuldige wijze gecommuniceerd richting betrokkenen en eventueel de bredere gemeente. De kerkenraad draagt hierin verantwoordelijkheid en stemt af met de vertrouwenspersonen en/of externe adviseurs van de Protestantse Kerk in Nederland.

3.4 Aanspreekbaarheid en uitnodiging tot gesprek

Alle communicatie rondom 'Veilige kerk' is uitnodigend van toon: de gemeente wordt aangemoedigd om vragen te stellen, zorgen te uiten en mee te denken over wat nodig is voor een veilige en respectvolle geloofsgemeenschap. Waar mogelijk wordt taalgebruik afgestemd op verschillende doelgroepen (zoals jeugd, ouderen, nieuwkomers).

3.5 Verantwoordelijkheid bij de kerkenraad

De kerkenraad draagt eindverantwoordelijkheid voor de communicatie over het beleid 'Veilige kerk'. Zij zorgt dat informatie actueel blijft, dat nieuwe ontwikkelingen gedeeld worden en dat er structurele momenten zijn waarop het beleid geëvalueerd en besproken wordt — zowel intern als met de gemeente. De taak wordt belegd bij de preses van de kerkenraad.

4. Gedragscode

De gemeente wil een gemeenschap zijn waar mensen zich veilig, gerespecteerd en gezien weten. Een plek waar ruimte is voor geloof, ontmoeting en dienstbaarheid – zonder angst voor grensoverschrijdend gedrag, uitsluiting of misbruik van vertrouwen. Om dat samen waar te maken, spreken we af hoe we met elkaar omgaan. De gedragscode is daarin een belangrijk hulpmiddel.

De gedragscode geeft richting aan ons handelen en maakt duidelijk welk gedrag we van elkaar mogen verwachten, vooral in situaties waarin sprake is van afhankelijkheid, zorg of gezag. De code is bedoeld voor iedereen die actief is binnen de gemeente of diaconie, en geldt voor alle vrijwilligers, ambtsdragers, werkers en kerkelijk medewerkers – ongeacht leeftijd of functie.

De gedragscode beschermt daarmee niet alleen de meest kwetsbaren binnen onze gemeenschap, maar ook degenen die zich inzetten voor de kerk. Door duidelijke afspraken te maken, voorkomen we misverstanden en vergroten we het vertrouwen tussen mensen.

Bij aanstelling of benoeming ontvangen alle vrijwilligers en medewerkers de gedragscode. Deze wordt besproken en geaccepteerd, bij voorkeur door ondertekening of schriftelijke bevestiging. De gedragscode vormt samen met het bredere beleid *Veilige Kerk* een fundament onder onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om actief bij te dragen aan een veilige en respectvolle gemeente.

Wij zien het naleven van deze gedragscode niet als een formaliteit, maar als een uitdrukking van wie wij als gemeente willen zijn: een plek waar de liefde van Christus zichtbaar wordt in hoe wij met elkaar omgaan.